T086 TKL 4 (14) Luận Kinh Kim Cang Bát Nhã Ba La Mật Q.Trung

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1511 - LUAÄN KINH KIM CANG BAÙT NHAÕ BA LA MAÄT, Quyeån Trung 193

LUAÄN KINH KIM CANG BAÙT NHAÕ BA-LA-MAÄT

QUYEÅN TRUNG

Kinh noùi: Phaät daïy, naày Tu-boà-ñeà! Heát thaûy soá caùt trong soâng Haèng, vaø nhieàu nhieàu soâng Haèng kia, thaày nghó sao, soá caùt coù nhieàu khoâng? Tu-boà-ñeà thöa: Raát nhieàu, thöa Theá Toân! Chæ moät soâng Haèng maø caùt ñaõ nhieàu laém roài, huoáng chi laø caùt cuûa nhieàu soâng Haèng. Phaät daïy, naày Tu-boà-ñeà! Ta noùi thaät cho thaày bieát, neáu coù thieän nam, thieän nöõ naøo, laáy baûy baùu coù ñaày khaép theá giôùi, nhö soá caùt soâng Haèng aáy, cuùng thí chö Phaät, Nhö Lai, thì naày Tu-boà-ñeà! Thaày nghó sao? Thieän nam thieän nöõ aáy, coù ñöôïc phöôùc nhieàu khoâng? Tu-boà-ñeà thöa: Baïch Theá Toân raát nhieàu! Thieän nam thieän nöõ kia, ñöôïc phöôùc raát nhieàu. Phaät noùi vôùi thaày Tu-boà-ñeà: “Neáu coù thieän nam thieän nöõ, ñem baûy baùu ñaày khaép caû theá giôùi, nhieàu nhö caùt soâng Haèng, maø boá thí, nhöng nay ñoái vôùi phaùp moân naøy, cho ñeán chæ thoï trì boán caâu keä, noùi cho keû khaùc bieát thì phöôùc ñöùc aáy, vöôït hôn phöôùc ñöùc boá thí tröôùc ñeán voâ löôïng A-taêng-kì”! Luaän raèng: ÔÛ tröôùc, ñaõ thí duï veà caùi nhieàu cuûa phöôùc ñöùc; taïi sao ôû ñaây laïi noùi nöõa? Keä noùi: Noùi nhieàu nghóa sai bieät, So saùnh cuõng thaønh. Phöôùc sau nhieàu hôn tröôùc, Neân laïi noùi duï hôn. Nghóa naøy theá naøo? Tröôùc noùi thí duï: ba ngaøn theá giôùi ñeå laøm saùng toû phöôùc ñöùc nhieàu. Nay noùi laïi laø voâ löôïng ba ngaøn theá giôùi. Taïi sao tröôùc ñaây, khoâng noùi thí duï naày? AÁy laø laàn hoài giaùo hoùa chuùng sinh, giuùp cho hoï phaùt sinh loøng tin ôû nghóa vi dieäu toái thöôïng. Vaû laïi, tröôùc ñaây chöa noùi roõ do nhöõng gì v.v... maø coâng ñöùc thuø thaéng hôn, coù khaû naêng

SOÁ 1511 - LUAÄN KINH KIM CANG BAÙT NHAÕ BA LA MAÄT, Quyeån Trung 194

ñöa ñeán Ñaïi Boà-ñeà. Laáy thí duï naày ñeå noùi veà coâng ñöùc aáy, neân phaûi noùi laïi. Kinh noùi: “Laïi nöõa, Tu-boà-ñeà! Nôi naøo coù noùi phaùp moân naày, cho ñeán chæ noùi boán caâu keä, phaûi bieát nôi aáy, heát thaûy theá gian, Trôøi, Ngöôøi, A-tu-la ñeàu phaûi cuùng döôøng, nhö cuùng döôøng thaùp mieáu Phaät, huoáng chi

laïi coù ngöôøi taän löïc thoï trì, ñoïc tuïng kinh naày. Naày Tu-boà-ñeà! Neân bieát ngöôøi aáy ñaõ thaønh töïu ñöôïc phaùp hieám coù toái thöôïng baäc nhaát. Nôi naøo coù kinh naày thì nôi ñoù coù Phaät hoaëc toân troïng töông töï Phaät. Khi aáy, Tu-boà-ñeà baïch Phaät: Thöa Theá Toân! Phaùp moân naày teân laø gì? Chuùng con phaûi phuïng trì nhö theá naøo? Phaät noùi vôùi Tu-boà-ñeà: Phaùp moân naøy teân laø Kim Cang Baùt-nhaõ Ba-la-maät. Thaày cöù theo teân goïi aáy maø phuïng trì. Taïi sao vaäy? Naày Tu-boà-ñeà! Phaät noùi Baùt-nhaõ Ba-la-maät töùc chaúng phaûi Baùt-nhaõ Ba-la- maät. Naày Tu-boà-ñeà! Thaày nghó sao? Coù phaùp gì ñeå Nhö Lai giaûng noùi khoâng? Tu-boà-ñeà thöa: Baïch Theá Toân! Khoâng coù phaùp gì maø Nhö Lai giaûng noùi caû! Naày Tu-boà-ñeà! Thaày nghó sao? Vi traàn trong ba ngaøn ñaïi thieân theá giôùi, coù nhieàu khoâng? Tu-boà-ñeà thöa: Soá vi traàn aáy, raát nhieàu, thöa Theá Toân! Taïo sao? Naày Tu-boà-ñeà! Nhöõng vi traàn ñoù, Nhö Lai noùi khoâng phaûi laø vi traàn, neân môùi goïi laø vi traàn. Nhö Lai noùi theá giôùi, töùc chaúng phaûi theá giôùi, neân môùi goïi laø theá giôùi. Phaät noùi, naày Tu-boà-ñeà! Thaày nghó sao? Coù theå duøng ba möôi hai töôùng cuûa böïc Ñaïi nhaân, ñeå thaáy Nhö Lai khoâng? Tu-boà-ñeà ñaùp: Thöa khoâng, Baïch Theá Toân! Taïi sao? Vì Nhö Lai noùi ba möôi hai töôùng cuûa böïc Ñaïi nhaân, töùc chaúng phaûi laø töôùng, neân môùi goïi laø ba möôi hai töôùng böïc Ñaïi nhaân". Luaän raèng: Laøm sao thaønh töïu ñöôïc töôùng toát ñoù; coù baøi keä noùi: Toân troïng ôû hai nôi, Nhaân taäp chöùng theå lôùn, Nhaân kia taäp phieàn naõo Ñaây cheá ngöï phöôùc nhieãm. Baøi keä naøy coù nghóa gì? Toân troïng ôû hai nôi, ñoù laø: 1. Nôi ñöôïc noùi kinh: Töùc tuøy ôû nôi naøo ñoù, noùi kinh naøy khieán ai naáy ñeàu sinh yù nieäm toân troïng heát söùc ñaëc bieät. 2. Ngöôøi noùi kinh: Töùc laø tuøy nhöõng ai coù khaû naêng thoï trí, giaûng

noùi. Vì loøng toân troïng kinh luaän, neân khoâng nhö baûy baùu, tuøy nôi maø buoâng boû, tuøy ngöôøi coù theå cho. Phaûi sinh loøng kính troïng nhö vaäy. Phaùp moân naøy laøm nhaân thuø thaéng cho phaùp chöùng ñaéc cuûa taát caû chö Phaät, Nhö Lai. Nhö kinh noùi: "Tu-boà-ñeà thöa: Baïch Theá Toân! Khoâng coù phaùp naøo ñeå Nhö Lai noùi caû. Caâu ñoù coù nghóa gì? Laø khoâng coù moät phaùp naøo laø rieâng cuûa Nhö Lai noùi, coøn caùc Phaät khaùc thì khoâng noùi. Phöôùc ñöùc boá thí chaâu baùu kia, laø nhaân cuûa phieàn naõo nhieãm oâ, vì noù taïo neân bao chuyeän phieàn naõo. Nhaân naøy cuûa Phaät, chæ roõ caùch lìa khoûi nhaân phieàn naõo, cho neân duøng thí duï veà vi traàn. Nhö kinh noùi: Naày Tu-boà-ñeà! Nhöõng vi traàn ñoù, Nhö Lai noùi chaúng phaûi laø vi traàn, neân môùi goïi laø vi traàn. Nhö Lai noùi theá giôùi, chaúng phaûi laø theá giôùi, neân môùi goïi laø theá giôùi. Taïi sao noùi nhö vaäy? Vi traàn kia chaúng phaûi laø theå cuûa phieàn naõo tham v.v... vì leõ ñoù, neân goïi laø vi traàn cuûa ñaát. Caùc theá giôùi kia, khoâng phaûi laø caûnh giôùi cuûa nhaân phieàn naõo nhieãm. Cho neân noùi laø theá giôùi. Ñaây nhaèm laøm roõ nghóa gì? Phöôùc ñöùc kia laø nhaân cuûa buïi phieàn naõo nhieãm oâ, theá neân ñoái vôùi buïi "voâ kí" beân ngoaøi aáy thì phöôùc ñöùc caên laønh laø gaàn, huoáng chi laø phöôùc ñöùc naày, laïi coù khaû naêng thaønh Phaät Boà-ñeà, thaønh töïu ñöôïc

töôùng ñaïi tröôïng phu, vöôït hôn heát moïi phöôùc ñöùc. Do vaäy, ai thoï trì, dieãn noùi kinh naày thì coù khaû naêng thaønh Phaät Boà-ñeà, vì phöôùc naày vöôït hôn phöôùc boá thí. Taïi sao? Vì töôùng ñoù, ñoái vôùi Phaät Boà-ñeà, chaúng phaûi laø töôùng vì ñoù chaúng phaûi laø Phaùp thaân. Cho neân môùi goïi laø töôùng ñaïi tröôïng phu. Do töôùng naày neân Thoï trì, dieãn noùi kinh, thì phöôùc ñöùc naày coù khaû naêng thaønh Phaät Boà Ñeà, do ñoù phöôùc kia chaúng theå hôn phöôùc naøy. Vaû laïi, phöôùc ñöùc naày coù khaû naêng haøng phuïc phöôùc cuûa boá thí baûy baùu. Phöôùc thoï trì kinh coù söùc haøng phuïc bieát laø döôøng naøo! Thaønh thöû, phöôùc thoï trì kinh laø cao hôn heát ñoái vôùi moïi phöôùc ñöùc, cuûa boá thí Ba-la-maät v.v... Nhö vaäy laø ñaõ noùi xong veà phöôùc ñöùc. Kinh noùi: “Phaät daïy Tu-boà-ñeà: Neáu thieän nam thieän nöõ, ñem thaân maïng nhieàu nhö caùt soâng Haèng, ñeå boá thí; nhöng coù keû khaùc, thoï trì phaùp moân naøy duø chæ moät baøi keä vaø giaûng cho ngöôøi khaùc nghe, thì phöôùc naày nhieàu gaáp voâ löôïng A-taêng-kì. Baáy giôø, khi ñaõ nghe Phaät noùi kinh naày, hieåu saâu nghóa coát yeáu, Tu-boà-ñeà tuûi khoùc suït suøi, gaït leä baïch Phaät: Thaät laø hieám coù, thöa ñaáng Theá Toân! Thaät laø hieám coù, thöa ñaáng Thieän Theä! Phaät noùi phaùp moân saâu xa nhö vaäy. Con töø khi ñöôïc tueä nhaõn tôùi nay, chöa töøng ñöôïc nghe phaùp moân nhö theá naøy. Taïi sao vaäy? Toân giaû Tu-boà-ñeà Phaät noùi Baùt-

nhaõ Ba-la-maät töùc chaúng phaûi Baùt-nhaõ Ba-la-maät. Neáu ai nghe kinh naày sinh loøng tin thanh tònh, phaùt sinh ñöôïc thaät töôùng, neân bieát ngöôøi ñoù ñaõ thaønh töïu ñöôïc phöôùc ñöùc hieám coù baäc nhaát. Baïch Theá Toân! Thaät töôùng töùc chaúng phaûi laø töôùng, cho neân Nhö Lai môùi goïi teân thaät töôùng laø thaät töôùng. Thöa Theá Toân! Con nay ñöôïc nghe phaùp moân nhö theá naøy, tin, hieåu, thoï trì, khoâng thaáy khoù khaên laém. Neáu ôû ñôøi sau coù chuùng sinh, nghe ñöôïc phaùp moân naày, vaø tin, hieåu, thoï trì; thì ngöôøi aáy laø hieám coù böïc nhöùt. Taïi sao? Vì ngöôøi aáy, khoâng coù töôùng ngaõ, töôùng nhaân, töôùng chuùng sinh, töôùng thoï giaû. Taïi sao? Vì töôùng ngaõ, töùc chaúng phaûi laø töôùng, vaø töôùng nhaân, töôùng chuùng sinh, töôùng thoï giaû töùc chaúng phaûi laø töôùng. Taïi sao? Vì khi lìa heát moïi töôùng töùc laø Phaät. Phaät noùi vôùi Tu-boà-ñeà: Ñuùng vaäy! Ñuùng vaäy! Neáu ai nghe kinh naày, maø khoâng kinh, khoâng sôï, khoâng khieáp thì phaûi bieát ngöôøi ñoù thaät laø hieám coù. Taïi sao? Naày Tu-boà-ñeà! Nhö Lai noùi Ba-la-maät ñeä nhaát, töùc chaúng phaûi Ba-la-maät ñeä nhaát. Nhö Lai noùi Ba-la-maät ñeä nhaát aáy, thì voâ löôïng chö Phaät cuõng noùi laø Ba-la-maät. Do vaäy, neân goïi laø Ba-la-maät ñeä nhaát. Luaän raèng: Töø ñaây trôû ñi, vaên kinh taäp trung noùi roõ phöôùc ñöùc thoï trì, laø hôn heát thaûy moïi phöôùc ñöùc. Nghóa naày nhö theá naøo? Baøi keä noùi: Thaân khoå vöôït hôn kia, Nghóa hieám coù cao toät, Bôø trí tueä khoù löôøng, Cuõng khoâng gioáng phaùp khaùc. Hieåu chaéc thaät nghóa saâu, Hôn Tu-ña-la khaùc. Nhaân lôùn vaø thanh tònh, Phöôùc hôn trong moïi phöôùc. Hai baøi keä treân coù nghóa gì? Xaû boû thaân maïng quan troïng, khoù laøm hôn xaû boû cuûa baùu v.v... Quaû baùo phöôùc ñöùc cuûa vieäc xaû boû voâ löôïng thaân ñeå boá thí nhö vaäy, vaãn keùm thua phöôùc ñöùc thoï trì kinh naøy. Vì sao? Vì boû

thaân maïng laø ruû boû caùi thaân khoå, taâm khoå, coøn nghó ñeán thaân khoå, maø phöôùc ñöùc con nhö vaäy, huoáng laø vì phaùp xaû thaân! Ngaøi Tueä Maïng Tu-boà-ñeà vì toân troïng phaùp, neân buoàn, khoùc, rôi leä. Nhö kinh noùi: “Khi aáy, nghe Phaät noùi kinh naày, hieåu saâu nghóa coát yeáu neân Tu-boà-ñeà tuûi khoùc, suït suøi... Phaùp moân naøy hieám coù, laø vì sao? Tu-boà-ñeà duø coù Tueä nhaõn, nhöng töø aáy ñeán giôø vaãn chöa töøng ñöôïc nghe phaùp moân naøy. Do vaäy neân goïi laø hieám coù”.

SOÁ 1511 - LUAÄN KINH KIM CANG BAÙT NHAÕ BA LA MAÄT, Quyeån Trung 197

Nhö kinh noùi: “Con, töø tröôùc cho ñeán ngaøy nay duø ñaõ coù tueä nhaõn, nhöng chöa töøng ñöôïc nghe phaùp moân nhö theá naày...” Vaû laïi, phaùp moân naày laø böïc nhöùt, vì teân goïi laø Baùt-nhaõ Ba-la-maät. Taïi sao noù trôû thaønh nghóa cao toät? Nhö kinh noùi: “Vì sao? Naày Tu-boà-ñeà! Phaät noùi Baùt-nhaõ Ba-la- maät chaúng phaûi Baùt-nhaõ Ba-la-maät? Vì sao laïi noùi bôø trí beân kia nhö theá? Do bôø trí beân kia aáy khoâng ai löôøng noåi, cho neân noùi chaúng phaûi Ba-la-maät”. Laïi nöõa, phaùp moân naày, khoâng gioáng baát cöù phaùp moân naøo khaùc. Taïi sao? Vì trong ñoù coù Thaät töôùng, coøn caùc thöù khaùc, chaúng phaûi thaät töôùng. Ngoaïi tröø Phaät phaùp, moïi nôi khaùc, ñeàu khoâng thaät. Do moïi choã khaùc ñoù chöa töøng coù, chöa töøng sinh loøng tin. Töø nghóa naày, maø kinh noùi: Thöa Theá Toân! Neáu coù ai ñöôïc nghe kinh naày maø sinh loøng thanh tònh, thì coù khaû naêng phaùt sinh thaät töôùng. Neân bieát, ngöôøi aáy ñaõ thaønh töïu coâng ñöùc hieám coù baäc nhaát. Laïi nöõa, phaùp moân naày chaéc thaät, cao ñeïp saâu daøy. Vì sao? Vì thoï trì kinh naày, söï suy löôøng tu taäp khoâng khôûi töôùng ngaõ vv. Khoâng khôûi töôùng ngaõ v.v... laø chæ roõ caûnh giôùi coù theå giöõ laáy khoâng coù töôùng ñieân ñaûo. Töôùng ngaõ v.v... töùc chaúng phaûi töôùng; noù chæ roõ caûnh giôùi naêng thuû, khaû thuû (sôû thuû) khoâng coù töôùng ñieân ñaûo. Hai ñieàu aáy, noùi roõ trí Voâ ngaõ, Ngaõ khoâng, Phaùp khoâng. Cöù laàn löôït nhö vaäy. Nhö kinh noùi: “Taïi sao? Vì ngöôøi naày, khoâng coù töôùng nhaân, töôùng ngaõ, töôùng chuùng sinh, töôùng thoï giaû. Vì sao? Vì töôùng ngaõ töùc chaúng phaûi töôùng, töôùng nhaân, töôùng chuùng sinh, töôùng thoï giaû töùc cuõng chaúng phaûi töôùng. Vì sao? Vì khi lìa heát töôùng thì goïi laø chö Phaät. Ñöùc Nhö Lai noùi cho Tu-boà-ñeà nghóa nhö vaäy. Kinh haõi, nghóa laø do traùi leõ sinh lo sôï neân goïi laø kinh haõi. Do ñaùng bò quôû traùch, nhö haïnh phi chaùnh ñaïo. Sôï haõi laø taâm theå bò sôï seät, vì taâm nghi cöù traøo leân khoâng döùt. Khieáp (uùy) laø moät möïc lo sôï. Taâm aáy hoaøn toaøn kinh haõi, lo sôï ñoïa vaøo neân, phaûi xa lìa nhöõng nôi ñoù. Nhö kinh noùi: Khoâng kinh, khoâng sôï, khoâng khieáp. Vôùi laïi, phaùp moân naày, vöôït hôn heát moïi Tu-ña-la khaùc. Nhö kinh noùi: “Taïi sao vaäy? Naày Tu-boà-ñeà! Nhö Lai noùi Ba-la-maät ñeä nhaát, chaúng phaûi Ba-la-maät ñeä nhaát”. Laïi nöõa, phaùp moân naày, goïi laø Ñaïi nhaân (nhaân Ñaïi thöøa). Kinh noùi: “Nhö Lai noùi Ba-la-maät ñeä nhaát laø vaäy”. Laïi nöõa, phaùp moân naày laø thanh tònh, vì coù voâ löôïng Phaät noùi. Kinh noùi: Voâ löôïng chö Phaät kia, cuõng noùi Ba-la-maät, neân goïi laø Ba-la-maät

SOÁ 1511 - LUAÄN KINH KIM CANG BAÙT NHAÕ BA LA MAÄT, Quyeån Trung 198

ñeä nhaát vaäy. Vieäc boá thí cuûa caûi chaâu baùu khoâng coù ñöôïc phöôùc ñöùc nhö vaäy. Neân phöôùc ñöùc do thoï trì kinh naày, laø vöôït hôn heát trong moïi phöôùc ñöùc. Töø ñaây trôû ñi, vaên kinh taäp trung ñoaïn tröø nghi. Nghi ñieàu gì? Nhö treân vì quaû baùo xaû boû (boá thí) thaân khoå neân phöôùc ñöùc keùm thua; neáu vaäy caùc Boà-taùt y theo phaùp moân naøy thoï trì dieãn thuyeát tu haønh khoå haïnh; ñaõ laø khoå haïnh thì cuõng ñöa ñeán khoå quaû, theá sao phaùp moân naøy khoâng daãn thaønh khoå quaû? Vì ñoaïn nghi naøy. Kinh noùi: “Naày Tu-boà-ñeà! Nhö Lai noùi Nhaãn Nhuïc Ba-la-maät, töùc chaúng phaûi Nhaãn nhuïc Ba-la-maät. Vì sao? Naày Tu-boà-ñeà! Nhö Ta thuôû xöa, bò vua Ca-lôïi caét rôøi thaân theå. Ngay khi aáy, Ta khoâng coù töôùng ngaõ, töôùng nhaân, töôùng chuùng sinh, töôùng thoï giaû. Voâ töôùng, cuõng chaúng phaûi voâ töôùng. Vì sao? Naày Tu-boà-ñeà! Khi aáy, thaân theå bò chia lìa, neáu Ta coù töôùng ngaõ, töôùng nhaân, töôùng chuùng sinh, töôùng thoï giaû; töùc Ta phaûi sinh giaän döõ. Naày Tu-boà-ñeà! Ta laïi nhôù thôøi quaù khöù, ñaõ naêm traêm ñôøi, laøm vò tieân tu Nhaãn Nhuïc. Trong nhöõng ñôøi ñoù, Ta khoâng coù töôùng ngaõ, töôùng nhaân, töôùng chuùng sinh, töôùng thoï giaû. Thaønh thöû naày Tu- boà-ñeà! Boà-taùt neân lìa heát thaûy töôùng, khi phaùt taâm Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc. Vì sao? Neáu taâm coù choã truï töùc chaúng phaûi truï. Do vaäy, khoâng ñeå taâm truï vaøo saéc, khoâng ñeå taâm truï vaøo Thanh, Höông, Vò, Xuùc, Phaùp. Neân ñeå taâm khoâng truï vaøo ñaâu caû. Do vaäy, Phaät noùi: Boà-taùt khi boá thí, khoâng ñeå taâm truï vaøo saéc. Naày Tu-boà-ñeà! Bôûi ích lôïi cho heát thaûy chuùng sinh, maø Boà-taùt phaûi boá thí nhö vaäy. Tu-boà-ñeà thöa: Baïch Theá Toân! Heát thaûy töôùng chuùng sinh töùc chaúng phaûi töôùng. Vì sao? Vì Nhö Lai noùi, heát thaûy chuùng sinh töùc chaúng phaûi laø chuùng sinh”. Luaän raèng: Kinh chæ roõ nghóa gì? Keä noùi: “Thöôøng nhaãn nôi khoå haïnh, Do khoå haïnh coù thieän, Phöôùc ñoù khoâng theå löôøng, Nhö vaäy, nghóa toái thaéng. Lìa töôùng Ngaõ vaø Giaän, Hoaøn toaøn khoâng khoå naõo, Cuøng vui coù Töø bi, Quaû khoå haïnh laø vaäy. Hai baøi keä naày, coù nghóa gì? Khoå haïnh aáy duø hình thöùc gioáng quaû khoå, nhöng khoå haïnh naày khoâng meät moûi, vì coù Nhaãn Nhuïc Ba-la-maät, neân goïi laø ñeä nhaát. Bôø kia coù hai nghóa:

SOÁ 1511 - LUAÄN KINH KIM CANG BAÙT NHAÕ BA LA MAÄT, Quyeån Trung 199

1. Theå cuûa Ba-la-maät laø thieän caên, thanh tònh. 2. Coâng ñöùc cuûa bôø kia laø khoâng theå löôøng ñöôïc. Nhö kinh noùi: “Töùc chaúng phaûi laø Ba-la-maät”. Chaúng phaûi Ba-la-maät, laø khoâng ai bieát ñöôïc bôø coâng ñöùc cuûa noù neân noùi chaúng phaûi Ba-la-maät. Vì vaäy noù laø phaùp baäc nhaát. Khoå haïnh naày hôn caû vieäc boû thaân maïng, huoáng gì coøn laø lìa boû töôùng ngaõ, vaø töôùng giaän döõ. Hôn nöõa, laøm vieäc naày khoâng coù khoå. Khoâng nhöõng khoâng coù khoå maø laïi coøn vui, bôûi coù töø bi. Nhö kinh noùi: “Khi aáy, Ta khoâng coù töôùng ngaõ, cho ñeán voâ töôùng, cuõng chaúng phaûi voâ töôùng. Ñieàu naày chæ roõ laø taâm töông öng töø bi, neân môùi noùi nhö theá. Neáu Boà-taùt naøo, khoâng lìa töôùng ngaõ v.v... Boà-taùt ñoù, seõ thaáy khoå haïnh laø khoå, coù khi muoán boû caû taâm Boà-ñeà. Do

ñoù, maø noùi nhö kinh noùi laø: “Theá neân, naày Tu-boà-ñeà! Neáu Boà-taùt lìa heát thaûy töôùng...” Ñieàu naày noùi roõ nghóa gì? AÁy laø do chöa phaùt sinh taâm Boà-ñeà ñeä nhaát, neân môùi coù loãi nhö vaäy. Ñeå ngaên chaën loãi naày, keä noùi: “Vì khôûi taâm khoâng xaû Ñeå tu haønh vöõng chaéc, Do Nhaãn Ba-la-maät, Thöôøng hoïc taäp taâm kia. Baøi keä naøy, coù nghóa gì? Baèng taâm naøo, maø khôûi haønh töôùng cho vieäc tu haønh? Vì taâm naøo maø khoâng xaû boû töôùng tu haønh? Keä noùi: Laø do Nhaãn Ba-la-maät, thöôøng hoïc taäp taâm kia. Vaû laïi, Taâm ñeä nhaát nghóa, laø ñaõ böôùc vaøo Sô ñòa ñöôïc Nhaãn Nhuïc Ba-la-maät, taâm naày goïi laø taâm khoâng truï. Nhö kinh noùi: “Theá neân, Naày Tu-boà-ñeà! Boà-taùt neân lìa heát thaûy töôùng, khi phaùt taâm Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc. Vì sao? Vì ñaây chæ roõ nghóa taâm khoâng truï ñeå taâm phaùt sinh. Neáu taâm truï vaøo saéc, thanh... thì noù khoâng coøn truï ôû Boà-ñeà, Phaät; muoán noùi roõ taâm khoâng truï vaøo söï maø haønh boá thí. Kinh vaên naøy yù noùi: Phaùt khôûi caùi taâm khoâng truï vaøo ñaâu, ñeå laøm phöông tieän, vì boá thí Ba- la-maät goàm thaâu caû saùu Ba-la-maät kia. Theá naøo laø tu haønh, ñem lôïi ích cho chuùng sinh maø goïi laø khoâng truï vaøo vieäc chuùng sinh? Ñeå caét ñöùt nghi naày, nhö kinh noùi: Naày Tu-boà-ñeà! Bôûi ñem lôïi ích cho heát thaûy chuùng sinh, neân Boà-taùt boá thí nhö vaäy. Caâu naày noùi roõ nghóa gì, keä noùi: Tu haønh lôïi chuùng sinh, Nhaân nhö theá phaûi hieåu Cuõng phaûi bieát xa lìa

SOÁ 1511 - LUAÄN KINH KIM CANG BAÙT NHAÕ BA LA MAÄT, Quyeån Trung 200

Chuùng sanh vaø söï töôùng. Keä naøy coù nghóa gì? Lôïi ích laø coát loõi cuûa nhaân tu haønh. Ngöôøi tu haønh laøm lôïi ích cho chuùng sinh, maø khoâng chaáp giöõ söï töôùng chuùng sanh. Söï chuùng sinh laø nhöõng gì? Keä noùi: Giaû danh vaø söï aám Nhö Lai lìa töôùng aáy, Chö Phaät khoâng caû hai, Ñaõ thaáy ñöôïc Thaät phaùp. Keä naày coù nghóa gì? Laø noùi chuùng sanh danh töôùng vaø söï aám cuûa chuùng sanh. Vì sao, ngöôøi tu haønh, phaûi lìa söï töôùng chuùng sinh? Töùc chuùng sanh kia chæ laø töôûng thaønh maø ñaët teân, gaùn gheùp töôùng, chöù khoâng phaûi töôùng, do khoâng coù theå thaät cuûa chuùng sanh kia. Vì nghóa naøy cho neân noùi: “Chuùng sinh töùc chaúng phaûi chuùng sinh”. Vì phaùp naøo goïi laø chuùng sanh? Vì naêm aám cho laø chuùng sinh, nhöng naêm aám kia, khoâng caùi coù theå cuûa chuùng sinh, vì noù khoâng thaät. Nhö theá laø laøm roõ phaùp voâ ngaõ, nhaân voâ ngaõ. “Vì sao? Vì taát caû chö Phaät, Nhö Lai, ñeàu ñaõ xa lìa heát thaûy töôùng”. Caâu naày, noùi roõ hai töôùng khoâng thaät. Nhö keä noùi: Nhö Lai lìa töôùng ñoù. Chö Phaät khoâng coù caû hai thöù ñoù, do ñaõ thaáy ñöôïc Thaät phaùp. ÔÛ ñaây noùi nghóa gì? Neáu hai caùi ñoù laø thaät coù thì chö Phaät, Nhö Lai, phaûi coù hai töôùng ñoù. Taïi sao? Vì chö Phaät, Nhö Lai, thaáy ñöôïc söï thaät. Kinh noùi: Naày Tu-boà-ñeà! Nhö Lai noùi ñoù laø lôøi Chaân, lôøi Thaät, lôøi Nhö, lôøi Khoâng ñoåi khaùc. Naày Tu-boà-ñeà! Phaùp maø Nhö Lai chöùng, phaùp maø Nhö Lai noùi, khoâng thaät, cuõng khoâng doái. Luaän raèng: ÔÛ ñaây laïi coù nghi: Vaäy, trong vieäc chöùng quaû laø khoâng coù ñaïo ; khoâng coù ñaïo thì sao coù theå laøm nhaân cho chöùng quaû ? Ñeå phaù nghi naày, Kinh noùi: “Naày Tu-boà-ñeà! Nhö Lai noùi ñoù laø lôøi Chaân, lôøi Thaät, lôøi Nhö, lôøi Khoâng ñoåi khaùc. Boán caâu naøy coù nghóa gì? Keä

noùi: Quaû tuy khoâng truï ñaïo, Nhöng ñaïo hay laøm nhaân, Lôøi chö Phaät laø thaät, Trí coù boán thöù. Ñaây nghóa gì? Vì coù boán thöù caûnh giôùi, neân Nhö Lai coù boán lôøi thaät. Theá naøo laø boán caûnh giôùi? Keä noùi: Do Thaät trí-Tieåu thöøa, Noùi phaùp Ma-ha-dieãn,, Vaø taát caû ghi nhaän Neân Phaät khoâng doái noùi (noùi caøn).

SOÁ 1511 - LUAÄN KINH KIM CANG BAÙT NHAÕ BA LA MAÄT, Quyeån Trung 201

Baøi keä naøy, laøm saùng toû ñieàu gì? Vì coù Nhö lai thaät trí, neân Phaät khoâng giaû doái noùi laø coù Phaät Boà-ñeà. Vì coù Tieåu thöøa, Ñaïi thöøa, heát thaûy söï vieäc ghi nhaän, neân Phaät ñeàu khoâng giaû doái noùi. Do boán caûnh aáy neân laàn löôït noùi boán thöù. Nhö kinh noùi: Naày Tu-boà-ñeà! Nhö Lai noùi lôøi Chaân, lôøi chaân thaät, lôøi Nhö, lôøi Khoâng ñoåi khaùc. Khoâng giaû doái noùi Tieåu thöøa, laø noùi Khoå ñeá v.v... cuûa Tieåu thöøa, suy nhaát ñoù laø Ñeá (söï thaät). Khoâng giaû doái noùi Ñaïi thöøa, laø noùi phaùp voâ ngaõ chaân nhö, thì chaân nhö ñoù ñuùng laø chaân nhö. Khoâng giaû doái noùi moïi söï ghi nhaän ñoù laø ghi nhaän heát thaûy trong quaù khöù, hieän taïi, vò lai. Nghóa theá naøo noùi y nhö vaäy, khoâng sai laàm ñieân ñaûo. Kinh laïi noùi: “Naày Tu-boà-ñeà! Phaùp maø Nhö Lai chöùng, phaùp maø Nhö Lai ñaõ noùi; ñeàu khoâng phaûi thaät, maø cuõng khoâng phaûi doái”. Taïi sao noùi nhö vaäy? Keä noùi: Tuøy thuaän thaät trí kia, Noùi khoâng thaät, khoâng doái, Nhö nghe tieáng chaáp chöùng, Noùi vaäy ñeå ñoái trò. Keä naøy coù nghóa gì? Phaùp chö Phaät giaûng noùi, thì phaùp ñoù khoâng theå ñaït ñöôïc phaùp kia, maø laø tuøy thuaän nghóa. Vì phaùp noùi khoâng theå ñöa ñeán phaùp chöùng kia. Taïi sao? Nhö tieáng nghe ñöôïc thì khoâng mang yù nghóa nhö vaäy. Cho neân laø khoâng thaät. Phaùp noùi naày tuøy thuaän vaøo phaùp chöùng kia. Do vaäy noù khoâng phaûi laø noùi doái. Neáu vaäy sao laïi noùi: Phaùp Nhö Lai chöùng, phaùp Nhö Lai noùi...? Ñaáy chæ laø nöông caâu chöõ maø noùi. Taïi sao, Nhö lai tröôùc noùi: Nhö Lai noùi lôøi chaân thaät, roài sau laïi baûo: Phaùp noùi ñoù, khoâng phaûi thaät cuõng khoâng phaûi doái? Keä ñaõ noùi: Nghe tieáng chaáp, thuû chöùng. Noùi vaäy ñeå ñoái trò. Kinh noùi: Naày Tu-boà-ñeà! Ví nhö ai vaøo choã toái thì khoâng thaáy gì. Neáu Boà-taùt truï taâm vaøo söï boá thí, thì cuõng nhö vaäy. Naày Tu-boà-ñeà! Ví nhö keû maét saùng, ñeâm taøn, maët trôøi leân chieáu saùng, thaáy caû thaûy moïi thöù. Neáu Boà-taùt boá thí maø taâm khoâng truï vaøo söï, thì cuõng nhö vaäy. Luaän raèng: Laïi coù choã nghi: Neáu Thaùnh nhaân, nhôø phaùp Voâ vi chaân nhö maø ñöôïc teân, thì Chaân nhö ñoù, phaûi hieän dieän baát cöù ôû ñaâu, baát cöù luùc naøo. Taïi sao noùi laø taâm khoâng truï? Ñeán khi ñöôïc quaû Phaät Boà-ñeà, thì chaúng phaûi khoâng truï? Neáu Chaân nhö, thaät coù baát cöù ôû ñaâu vaø baát cöù luùc naøo, thì taïi sao coù keû chöùng ñöôïc, ngöôøi khoâng chöùng ñöôïc?

SOÁ 1511 - LUAÄN KINH KIM CANG BAÙT NHAÕ BA LA MAÄT, Quyeån Trung 202

Ñeå caét ñöùt nghi naày, neân thí duï vaøo choã toái v.v... Ñieàu naøy laøm saùng toû nghóa gì? Keä noùi: Thôøi vaø Xöù thaät coù, Nhöng khoâng ñöôïc Chaân nhö, Voâ trí truï nôi phaùp, Coù trí ñeàu chöùng ñöôïc. Keä naày coù nghóa gì? Moïi luùc laø quaù

khöù, hieän taïi, vò lai. Moïi nôi laø ba coõi. Neáu thaät coù phaùp chaân nhö, thì taïi sao chuùng sinh laïi khoâng chöùng ñöôïc? –Keä noùi: Laø voâ trí, môùi truï chaáp nôi phaùp, keû khoâng coù trí môùi ñeå taâm truï chaáp vaøo phaùp. Ñieàu naøy laïi coù nghóa laø khoâng thanh tònh. Ai coù trí thì taâm khoâng truï chaáp vaøo phaùp, theá neân, hoï coù theå chöùng ñöôïc chaân nhö. Do nghóa ñoù, neân chö Phaät, Nhö Lai thanh tònh Chaân nhö maø ñöôïc teân. Vì vaäy, taâm coù truï thì khoâng ñöôïc Phaät Boà-ñeà. Laïi thí duï naày laø laøm roõ nghóa gì? Keä noùi: Toái-saùng-ngu-voâ trí, Keû saùng nhö coù trí, Ñoái phaùp vaø ñoái trò, Ñöôïc phaùp dieät nhö theá. Keä naøy, coù nghóa gì? Thí duï veà toái saùng laø phaùp töông tôï. Toái laø voâ trí. Saùng nhö maët trôøi laø chæ coù trí. Coù maét laøm roõ nghóa gì? Keä noùi: Ñoái trò vaø ñoái phaùp, laø ñöôïc phaùp voâ vi. Cöù theo thöù lôùp nhö vaäy. Laïi nöõa, coù maét laø ñeå ví vôùi chuû theå ñoái trò. Ñeâm taøn laø ví cho ñoái töôïng sôû trò trò, laø boùng toái tan heát. AÙnh trôøi chieáu roïi, laø phaùp chuû theå trò ngay taïi choã. Nhö kinh noùi: Nhö coù ngöôøi, vaøo choã toái, thì khoâng thaáy gì... Kinh noùi: Laïi nöõa, naày Tu-boà-ñeà! Neáu coù thieän nam thieän nöõ naøo, thoï trì, ñoïc tuïng, tu haønh phaùp moân naày, thì ñöôïc Nhö Lai laáy trí tueä Phaät maø bieát roõ ngöôøi aáy, thaáy roõ ngöôøi aáy, hieåu roõ ngöôøi aáy laø ñaõ thaønh töïu ñöôïc voâ bieân tuï coâng ñöùc. Naày Tu-boà-ñeà! Neáu coù thieän nam thieän nöõ naøo, trong buoåi saùng, ñem thaân nhieàu nhö caùt soâng Haèng ñeå boá thí, buoåi tröa laïi ñem thaân nhö caùt soâng Haèng boá thí, buoåi chieàu cuõng ñem thaân nhieàu nhö caùt soâng Haèng boá thí. Cöù theá, boû thaân nhieàu nhö caùt soâng Haèng voâ löôïng, vaø cöù nhö theá, traûi traêm ngaøn öùc Na-do-tha kieáp, ñem thaân boá thí. Nhöng neáu coù ngöôøi, ñöôïc nghe phaùp moân naày, sinh loøng tin, khoâng nhaïo baùng cheâ bai thì phöôùc naày, seõ hôn phöôùc boá thí voâ löôïng A-taêng-kì, huoáng chi laïi coøn bieân cheùp, thoï trì, ñoïc tuïng, tu haønh vaø dieãn noùi cho ngöôøi khaùc! Luaän raèng: Töø ñaây trôû ñi, laïi noùi veà nghiaõ gì? Keä noùi: Tu haønh theo phaùp naøo?

SOÁ 1511 - LUAÄN KINH KIM CANG BAÙT NHAÕ BA LA MAÄT, Quyeån Trung 203

Ñöôïc nhöõng phöôùc ñöùc gì? Laïi thaønh töïu nghieäp gì? Noùi tu haønh nhö theá. Tu haønh theo phaùp naøo laø chæ roõ haïnh kia. Baøy toû nhö theá naøo? Keä noùi: Danh töï ba thöù phaùp, Thoï trì, nghe, roäng noùi, Tu töø tha vaø noäi, Ñöôïc nghe laø tu trí. Keä naøy coù nghóa gì? Do danh töï kia maø ñöôïc vaên tueä. ÔÛ ñaây coù ba thöù: 1. Thoï. 2. Trì. 3. Ñoïc tuïng. Laøm sao bieát ñöôïc? - Keä noùi: Thoï trì, nghe, noùi roäng. Thoï, trì, tu haønh laø nöông vaøo phaùp toång trì. Coøn ñoïc tuïng tu haønh thì nöông vaøo vaên tueä roäng. Tuïng-taäp roäng nhieàu, cuõng goïi laø vaên tueä. Ñaáy laø ba caùch tu haønh theo danh töï. Nhö kinh noùi: “Laïi nöõa, Naày Tu-boà-ñeà! Neáu coù thieän nam thieän nöõ naøo, thöôøng hay thoï trì, ñoïc tuïng phaùp moân naày...” Ngöôøi tu haønh ñoù, ñöôïc gì? –Keä noùi: Tu theo ngöôøi khaùc vaø mình. Ñöôïc nghe laø tu trí. Nghóa naày theá naøo? Laø töôùng tu ñöôïc nhôø ngöôøi khaùc vaø cuûa chính mình. Theá naøo laø tu theo ngöôøi khaùc vaø chính mình? Nghóa laø nghe vaø tu theo thöù lôùp nhö vaäy, laø theo ngöôøi khaùc ñeå nghe phaùp, roài mình töï suy nghó maø tu haønh. Nhö treân noùi danh töï cho ñeán tu haønh, ñoù laø vì mình. Keä noùi: Ñaáy laø töï thuaàn thuïc, Ngoaøi ra, hoaù chuùng sinh, Do söï vaø

thôøi lôùn, Phöôùc hôn trong moïi phöôùc. Ñaây coù nghóa gì? Laáy vaên tueä hình thaønh töø lôøi noùi maø tu haønh, laø töï mình thuaàn thuïc cho mình. Ngoaøi ra laø noùi roäng phaùp ñeå giaùo hoùa chuùng sinh. Ñöôïc phöôùc ñöùc gì, laø chæ vieäc tính keå phöôùc naày laø hôn heát thaûy. Keä noùi: Vieäc laøm vaø thôøi gian laâu daøi, phöôùc naày hôn heát moïi loaïi phöôùc. Phöôùc ñöùc xaõ thaân tu phaùp aáy, hôn phöôùc ñöùc xaû thaân boá thí. Hôn theá naøo? Laø veà maët söï, thì vöôït hôn, laø bôûi thôøi gian laâu daøi, töùc trong moät ngaøy xaû nhieàu thaân, laïi laøm nhieàu luùc. Nhö kinh noùi: “Naày Tu-boà-ñeà! Neáu coù thieän nam thieän nöõ naøo, buoåi saùng ñem thaân nhieàu

SOÁ 1511 - LUAÄN KINH KIM CANG BAÙT NHAÕ BA LA MAÄT, Quyeån Trung 204

nhö caùt soâng Haèng boá thí... cho ñeán... neáu laïi coù ngöôøi nghe phaùp moân naày, sinh loøng tin khoâng cheâ bai thì phöôùc naày, hôn phöôùc boá thí kia voâ löôïng A-taêng-kì, huoáng chi laïi coøn bieân cheùp, thoï trì, ñoïc tuïng, tu haønh, dieãn noùi cho keû khaùc...” Kinh noùi: Naày Tu-boà-ñeà! Noùi toùm laïi, kinh naày coù voâ bieân coâng ñöùc, khoâng theå nghó baøn, khoâng theå tính keå, so löôøng. Phaùp moân naày, Nhö Lai noùi cho ngöôøi phaùt taâm Ñaïi thöøa, ngöôøi phaùt taâm Toái thöôïng thöøa. Neáu ai coù khaû naêng thoï trì, ñoïc tuïng, tu haønh kinh naày vaø dieãn noùi roäng cho moïi ngöôøi ñeàu bieát, thì Nhö Lai bieát roõ ngöôøi aáy, thaáy roõ ngöôøi aáy ñaõ thaønh töïu ñöôïc voâ löôïng coâng ñöùc, khoâng theå nghó baøn, khoâng theå keå tính, khoâng coù bôø beán. Nhöõng ngöôøi nhö vaäy, môùi ñuû naêng löïc gaùnh vaùc ñaïo Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc cuûa Nhö Lai. Taïi sao? Naày Tu-boà-ñeà! Neáu ai ham phaùp Tieåu thöøa thì khoâng theå thoï trì, ñoïc tuïng, tu haønh kinh naày, khoâng theå giaûng noùi cho keû khaùc ñöôïc. Neáu ai coøn thaáy ngaõ, nhaân, chuùng sinh, thoï giaû; maø thoï trì, ñoïc tuïng, tu haønh phaùp moân naày vaø giaûng cho keû khaùc, thì khoâng bao giôø coù chuyeän ñoù! Naày Tu-boà-ñeà! Baát cöù ôû ñaâu, neáu coù kinh naày thì caû thaûy theá gian, Trôøi, Ngöôøi, A-tu-la ñeàu neân cuùng döôøng. Phaûi bieát, nôi ñoù, chính laø thaùp Phaät, ñeàu phaûi neân cung kính ñaûnh leã, ñi nhieãu quanh vaø ñem caùc thöù höông hoa, maø raûi nôi ñoù. Laïi nöõa, naày Tu-boà-ñeà! Neáu coù thieän nam thieän nöõ naøo, thoï trì, ñoïc tuïng kinh naày, maø bò khinh reû laø taïi sao? Laø toäi nghieäp ñôøi tröôùc cuûa ngöôøi aáy, ñaùng leõ bò ñoïa vaøo coõi aùc ñaïo, neân ñôøi naày môùi bò ngöôøi khinh reû; nhöng roài caùc toäi nghieäp ñôøi tröôùc ñeàu seõ tieâu tan heát vaø ngöôøi aáy, seõ chöùng Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc. Naày Tu-boà-ñeà! Ta nhôù ôû thôøi quaù khöù, caùch ñaây voâ löôïng A-taêng-kì kieáp, ôû choã Phaät Nhieân Ñaêng, ta gaëp taùm möôi boán öùc Na-do- tha traêm ngaøn vaïn öùc chö Phaät vaø ñeàu thôø phuïng, cuùng döôøng, khoâng boû soùt vò naøo. Neáu laïi coù ngöôøi, ôû ñôøi sau vaø ñôøi sau nöõa, thöôøng hay thoï trì, ñoïc tuïng; thì coâng ñöùc maø Ta ñaõ cuùng döôøng chö Phaät so vôùi coâng ñöùc naày, khoâng baèng moät phaàn traêm moät phaàn ngaøn, moät phaàn muoân öùc cho ñeán tính ñeám thí duï cuõng khoâng baèng! Naày Tu-boà-ñeà! ÔÛ ñôøi sau vaø ñôøi sau nöõa, neáu coù thieän nam thieän nöõ naøo, thoï trì, ñoïc tuïng, tu haønh kinh naày, thì phöôùc ñöùc cuûa hoï, neáu Ta noùi thaät ñaày ñuû, thì ai nghe ñöôïc, taâm hoï

cuoàng loaïn, nghi hoaëc, khoâng tin. Naày Tu-boà-ñeà! Neân bieát, phaùp moân naày laø khoâng theå nghó baøn. Do vaäy, quaû baùo cuûa noù cuõng khoâng theå nghó baøn.

SOÁ 1511 - LUAÄN KINH KIM CANG BAÙT NHAÕ BA LA MAÄT, Quyeån Trung 205

Luaän raèng: Daïi thaønh töïu nghieäp tu haønh theá naøo? Nay seõ laøm roõ nghieäp tu haønh aáy. Keä noùi: Chaúng phaûi caûnh giôùi khaùc, Chæ döïa Ñaïi nhaân noùi, Vaø ít nghe, tin phaùp, Ñaày ñuû coõi Voâ thöôïng. Thoï trì chaân dieäu phaùp, Toân troïng thaân ñöôïc phöôùc, Cuøng xa lìa moïi chöôùng, Coù theå mau chöùng phaùp. Thaønh töïu moïi uy löïc, Ñöôïc quaû lôùn, vi dieäu, Nghieäp cao ngôøi nhö theá, Ñuùng phaùp, bieát tu haønh. Ba baøi keä naày noùi nghóa gì? Noùi ñeán vieäc khoâng theå nghó baøn, laø chæ ra caûnh giôùi khoâng theå nghó baøn. Khoâng theå tính keå so löôøng, laø noùi chæ caùc baäc Ñaïi nhaân, khoâng chung vôùi Thanh Vaên. Phaùp naày chæ noùi cho chuùng sinh, thuoäc ñeä nhaát Ñaïi thöøa. Ñieàu naày chæ roõ laø phaûi nöông töïa vaøo Ñaïi nhaân (Boà-taùt). Laïi noùi ngöôøi Ñaïi thöøa laø tu haønh phaùp Ñaïi thöøa toái dieäu, thuø thaéng. Vì tin theo Tieåu thöøa thì khoâng coù khaû naêng nghe phaùp naày. Ñeå chæ roõ söï ít nghe maø tin vaøo phaùp, nhö kinh noùi: Noùi toùm laïi, kinh naày coù voâ bieân coâng ñöùc, khoâng theå nghó baøn, khoâng theå tính keå so löôøng. Nhö Lai noùi cho ngöôøi phaùt taâm Ñaïi thöøa, cho ngöôøi phaùt taâm Toái thöôïng thöøa. “Ít nghe” aáy laø noùi caâu, vaên kinh khoâng theå nghó baøn. Ñöôïc phöôùc ñöùc khoâng theå nghó baøn v.v... laø chæ roõ tính ñaõ ñaày ñuû. Vì moïi phöôùc ñöùc vaø caên laønh ñaày ñuû. Neân caâu vaên, kinh khoâng theå nghó baøn. Nhö kinh noùi: Ñeàu thaønh töïu voâ löôïng coâng ñöùc, khoâng theå nghó baøn, khoâng theå tính keå, khoâng coù giôùi haïn. - Nhöõng ngöôøi nhö theá, môùi gaùnh vaùc noåi ñaïo Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc cuûa Nhö Lai. Caâu naày chæ roõ söï thoï trì chaân dieäu phaùp. Ngöôøi thoï trì phaùp nghóa laø gaùnh vaùc Ñaïi Boà-ñeà. Nhö kinh noùi: Nhöõng ngöôøi nhö theá, môùi ñuû khaû naêng gaùnh vaùc ñaïo Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc cuûa Nhö Lai. ÔÛ baát cöù nôi ñaâu, ai cuùng döôøng, neân bieát ngöôøi ñoù nhaát ñònh thaønh töïu voâ löôïng coâng ñöùc. Nhö kinh noùi: ÔÛ baát cöù nôi ñaâu, maø coù kinh naày

SOÁ 1511 - LUAÄN KINH KIM CANG BAÙT NHAÕ BA LA MAÄT, Quyeån Trung 206

thì caû thaûy theá gian, Trôøi, Ngöôøi, A-tu-la ñeàu neân cuùng döôøng. Phaûi bieát nôi ñoù, chính laø thaùp Phaät, ñeàu phaûi neân cung kính, leã baùi, ñi nhieãu quanh, ñem caùc thöù höông hoa raûi cuùng nôi ñoù. Thoï trì, ñoïc tuïng kinh naày maø bò ngöôøi khinh reõ, laø chæ roõ phaûi bieát lìa khoûi moïi chöôùng ngaïi. Vì sao bò ngöôøi khinh reû maø ra khoûi moïi chöôùng ngaïi? Do ngöôøi ñoù, ñaõ coù nhieàu coâng ñöùc lôùn. Nhö kinh noùi: Heát thaûy toäi nghieäp ñôøi tröôùc ñeàu tieâu tan heát. - ÔÛ tröôùc Phaät Nhieân Ñaêng, cuùng döôøng chö Phaät, thì coâng ñöùc aáy ít hôn coâng ñöùc thoï trì kinh naày vaøo ñôøi maït theá. ÔÛ ñaây chæ ra phaùp mau chöùng ñaïo Boà-ñeà, do coù nhieàu phöôùc ñöùc trang nghieâm neân mau choùng ñaày ñuû. Nhö kinh noùi: Neáu coù ngöôøi, ôû ñôøi sau, ñôøi sau nöõa, thöôøng hay

thoï trì, ñoïc tuïng, tu haønh kinh naày, thì coâng ñöùc Ta cuùng döôøng chö Phaät noùi treân, thua coâng ñöùc naày, khoâng baèng moät phaàn traêm, moät phaàn ngaøn vaïn öùc, cho ñeán tính ñeám thí duï cuõng khoâng theå baèng... Neân bieát, phaùp moân naày laø khoâng theå nghó baøn, quaû baùo cuõng khoâng theå nghó baøn. Caâu naày laøm roõ nghóa gì? - Keä noùi: Thaønh töïu moïi uy löïc, ñöôïc quaû baùo lôùn vi dieäu... nghóa laø ñaõ goàm thaâu Töù Thieân vöông, Thích-ñeà-hoaøn-nhaân, Phaïm Thieân vöông v.v... do uy löïc ñaõ thaønh töïu. Neáu ai nghe vieäc naày maø taâm hoï meâ loaïn, laø do nghe quaû baùo thoï trì kinh toái thaéng tuyeät dieäu, khoâng theå nghó baøn. Ñaây chæ roõ, caûnh giôùi trí khoâng theå löôïng xeùt, truï vaøo phaùp moân ñoù maø tu haønh, thì thaønh töïu coâng ñöùc nhö vaäy. Do ñaáy, phaûi bieát caùc nghieäp cuûa tu haønh v.v... Nhö kinh noùi: “Neân bieát, phaùp moân naày, laø khoâng theå nghó baøn, neân quaû baùo cuûa noù, cuõng khoâng theå nghó baøn.” Kinh noùi: Baáy giôø, Tu-boà-ñeà baïch Phaät: Baïch Theá Toân! Boà-taùt phaùt taâm Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc nhö theá naøo? Truï nhö theá naøo? Tu haønh nhö theá naøo? Haøng phuïc taâm nhö theá naøo? Phaät noùi: Naày Tu-boà-ñeà! Phaùt taâm Voâ Thöôïng Chaùnh Ñaúng Chaùnh Giaùc, Boà-taùt neân sinh taâm nhö vaày: Ta neân dieät ñoä heát thaûy chuùng sinh, giuùp hoï böôùc vaøo caûnh Voâ dö Nieát-baøn. Dieät ñoä caû thaûy chuùng sinh nhö vaäy roài nhöng khoâng coù moät chuùng sinh naøo, thaät söï ñöôïc dieät ñoä caû! Taïi sao vaäy? Naày Tu-boà-ñeà! Neáu Boà-taùt naøo coù töôùng chuùng sinh, töôùng nhaân, töôùng thoï giaû; thì khoâng phaûi laø Boà-taùt. Vì sao? Naày Tu- boà-ñeà! Thaät ra, khoâng coù phaùp naøo, goïi laø Boà-taùt phaùt taâm Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc caû. Luaän raèng: Taïi sao, tröôùc ñaõ noùi ba thöù tu haønh, nay coøn noùi laïi nöõa? Ñieàu naày coù gì hay hôn? Keä noùi:

SOÁ 1511 - LUAÄN KINH KIM CANG BAÙT NHAÕ BA LA MAÄT, Quyeån Trung 207

Nôi noäi taâm tu haønh, Coøn nghó ta: Boà-taùt, Ñoù laø chöôùng ngaïi taâm, Traùi vôùi ñaïo khoâng truï. Baøi keä naày coù nghóa gì? Neáu Boà-taùt ñoái vôùi chính mình, ñaõ tu haønh ba caùch ôû treân, maø coøn sanh taâm nghó: Ta ñaõ truï nôi Ñaïi thöøa Boà-taùt, ta ñaõ tu haønh nhö theá, ñaõ laøm chuû taâm nhö theá. Töùc Boà-taùt ñaõ phaùt sinh taâm phaân bieät, bò caûn trôû tu taäp Boà-ñeà. Keä noùi: Nôi noäi taâm tu haønh. Coøn nghó ta Boà-taùt, ñoù laø caûn trôû taâm. Caûn trôû taâm naøo? Keä noùi: Traùi vôùi ñaïo khoâng truï. Nhö kinh noùi: Taïi sao? Naày Tu-boà-ñeà! Thaät ra, khoâng coù phaùp naøo goïi laø Boà-taùt phaùt taâm Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc caû. Kinh noùi: Naày Tu-boà-ñeà! Thaày nghó sao? ÔÛ choã Phaät Nhieân Ñaêng, Nhö Lai coù phaùp gì ñeå ñöôïc Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc khoâng? Tu-boà-ñeà thöa: Baïch Theá Toân, khoâng! Theo con hieåu nghóa maø Phaät noùi, thì khi Ngaøi ôû choã Phaät Nhieân Ñaêng, ngaøi khoâng coù phaùp gì ñeå ñöôïc Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc. Phaät noùi: Ñuùng vaäy, ñuùng vaäy! Naày Tu-boà-ñeà! ÔÛ beân Phaät Nhieân Ñaêng thaät khoâng coù phaùp naøo ñeå Nhö Lai ñöôïc Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc. Naày Tu-boà-ñeà! Neáu coù phaùp naøo, ñeå Nhö Lai ñöôïc Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc thì Phaät Nhieân Ñaêng ñaõ khoâng thoï kí cho ta: ÔÛ ñôøi sau naày, oâng seõ thaønh Phaät hieäu laø

Thích Ca Maâu Ni. Do khoâng coù phaùp naøo ñeå ñöôïc Voâ Thöôïng Chaùnh Ñaúng Chaùnh Giaùc, cho neân Phaät Nhieân Ñaêng, môùi thoï kí cho Ta nhö vaày: Ma Na Baø! ÔÛ ñôøi sau, oâng seõ thaønh Phaät hieäu Thích Ca Maâu Ni. Taïi sao? Tu-boà-ñeà thöa: Nhö Lai töùc laø thaät chaân nhö. - Naày Tu-boà-ñeà! Neáu coù ai noùi Nhö Lai ñöôïc Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc, thì ngöôøi aáy noùi khoâng thaät. - Naày Tu-boà-ñeà! Thaät söï khoâng coù phaùp ñeå Phaät ñöôïc Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc. - Naày Tu-boà-ñeà! Nhö Lai ñöôïc Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc thì ñieàu aáy khoâng thaät, cuõng khoâng doái. Thaønh thöû Nhö Lai noùi heát thaûy phaùp, ñeàu laø Phaät phaùp. - Naày Tu-boà-ñeà! Noùi heát thaûy phaùp, thì heát thaûy phaùp aáy, töùc chaúng phaûi heát thaûy phaùp, cho neân môùi goïi laø heát thaûy phaùp. Luaän raèng: Trong ñaây coù ñieàu nghi ngôø: Neáu khoâng coù Boà-taùt,

thì taïi sao Thích Ca Nhö Lai ôû beân Phaät Nhieân Ñaêng tu haïnh Boà-taùt? Ñeå phaù nghi naày, kinh noùi: “Naày Tu-boà-ñeà! Thaày nghó sao? ÔÛ beân Phaät Nhieân Ñaêng, Nhö Lai coù phaùp naøo ñeå ñöôïc Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc khoâng? Thöa khoâng, Baïch Theá Toân! v.v...” ÔÛ ñaây laøm saùng toû nghóa gì? Keä noùi: Do thôøi sau thoï kyù Nhieân Ñaêng Haønh chaúng hôn, Boà-ñeà, kia tu haønh ... Töôùng Höõu vi, khoâng thaät. Baøi keä naày coù nghóa gì? Khi ôû beân Phaät Nhieân Ñaêng, Nhö Lai chöa tu haïnh Boà-taùt ñeä nhaát. Vì sao? Luùc aáy, trong caùc haïnh tu cuûa ta, khoâng coù moät phaùp naøo ñeå ñöôïc Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc. Neáu ôû beân Phaät Nhieân Ñaêng, Ta ñaõ chöùng Boà-ñeà, thì sau naày, chö Phaät seõ khoâng thoï kí cho ta. Cho neân luùc aáy, ta tu haønh chöa thaønh Phaät. Keä noùi: Do thôøi sau thoï kyù, ôû beân Phaät Nhieân Ñaêng ta tu haønh chaúng vöôïc hôn. Neáu khoâng coù phaùp Boà ñeà töùc khoâng coù chö Phaät coù ngöôøi huûy baùng nhö vaäy. Nghóa laø hoaøn toaøn khoâng coù Phaät. Nhö lai vì phaù nghi naày, kinh noùi: “Taïi sao? Tu-boà-ñeà thöa: Nhö Lai töùc Chaân nhö thaät”. Thaät coù nghóa laø khoâng ñieân ñaûo. Chaân nhö coù nghóa laø khoâng ñoåi khoâng khaùc. “Naày Tu-boà-ñeà! Neáu coù ai noùi: Nhö Lai ñöôïc Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc”. Caâu naøy laøm saùng toû nghóa gì? Keä noùi: Boà-ñeà kia tu haønh. Coù nghóa gì? Neáu ai noùi Boà-taùt kia tu haïnh coù thaät, thì ñoù laø giaû doái. Nhö vaäy, Nhö Lai ñöôïc Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc, neáu ai noùi laø ñöôïc, thì ñoù cuõng laø giaû doái, cho neân noùi “Boà-ñeà, kia tu haønh”. Neáu ai cheá nhaïo laø Nhö Lai khoâng ñöôïc Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc thì...” ñeå caét ñöùt nghi naøy, nhö kinh noùi: Phaùp Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc maø Nhö Lai ñöôïc laø khoâng thaät, khoâng doái. Nghóa naøy theá naøo? Do Nhö Lai ñaõ ñöôïc Boà-ñeà. Keä noùi: Töôùng Höõu vi laø chaúng thaät. Töôùng Höõu vi laø töôùng naêm aám, phaùp Boà-ñeà kia khoâng coù töôùng nhö saéc v.v... Ñaây laïi coù nghóa theá naøo? Keä noùi: Boà-ñeà-töôùng phi töôùng, Do khoâng noùi hö voïng Phaùp ñoù, phaùp chö Phaät, Töôùng töï theå heát thaûy. Baøi keä naøy, coù nghóa gì? Boà-ñeà ñoái vôùi saéc... laø chaúng phaûi töôùng; ñoái vôùi voâ saéc... laø töôùng. Ñoù töùc laø töôùng Boà-ñeà. Cho neân keä noùi: Boà- ñeà töùc töôùng, phi töôùng. Vì khoâng

noùi hö doái, cho neân Nhö Lai noùi, heát

SOÁ 1511 - LUAÄN KINH KIM CANG BAÙT NHAÕ BA LA MAÄT, Quyeån Trung 209

thaûy phaùp laø Phaät Phaùp v.v... Caâu aáy coù nghóa gì? Do Nhö Lai ñaõ chöùng ñöôïc phaùp nhö vaäy. Keä noùi: Phaùp ñoù laø Phaùp cuûa chö Phaät, laø töôùng töï theå cuûa heát thaûy phaùp. Töôùng töï theå laø chaúng phaûi theå töùc töï theå. Ñaây laø laøm saùng toû nghóa gì? Laø theå Chaân nhö cuûa heát thaûy phaùp. Phaùp Boà-ñeà kia, Nhö Lai ñaõ chöùng. Cho neân noùi: Heát thaûy phaùp, ñeàu laø Phaät phaùp. Khoâng coøn truï vaøo töôùng cuûa caùc saéc xöù v.v... neân heát thaûy caùc phaùp cuûa saéc v.v... laø chaúng phaûi phaùp. Nhö vaäy, caùc phaùp laø chaúng phaûi phaùp, töùc laø phaùp cuûa caùc phaùp, do noù khoâng coù töôùng cuûa phaùp, neân thöôøng khoâng naém giöõ töôùng cuûa phaùp. Kinh noùi: Naày Tu-boà-ñeà! Ví nhö ngöôøi coù thaân to lôùn vi dieäu. Tu-boà-ñeà thöa: Baïch Theá Toân! Nhö Lai noùi thaân to lôùn vi dieäu, chaúng phaûi laø thaân to lôùn vi dieäu, theá neân Nhö Lai noùi laø thaân to vi dieäu. Luaän raèng: Thí duï veà thaân to lôùn vi dieäu, ñeå noùi roõ nghóa gì? Keä noùi: Döïa vaøo phaùp thaân Phaät, Neân noùi duï: Thaân lôùn, Thaân lìa heát moïi chöôùng, Vaø truøm khaép caùc caûnh. Coâng ñöùc vaø theå lôùn, Do vaäy, noùi thaân lôùn, Chaúng phaûi thaân, laø thaân, Neân noùi: “chaúng phaûi thaân”. Hai baøi keä naày coù nghóa gì? Laø hoaøn toaøn xa lìa khoûi phieàn naõo chöôùng, Trí chöôùng, laø phaùp thaân ñaày ñuû hoaøn thieän. Ñaây laïi noùi ñeán nghóa gì? Coù hai thöù nghóa: Moät laø truøm khaép heát thaûy. Hai laø coâng ñöùc lôùn, neân goïi laø thaân lôùn. Keä noùi: Coâng ñöùc vaø theå lôùn laø vaäy. Truøm khaép heát thaûy aáy laø Chaân nhö cuûa moïi phaùp, ñeàu khoâng khaùc nhau. Cho neân Keä noùi: “Chaúng phaûi thaân töùc laø thaân, do vaäy noùi laø chaúng phaûi thaân”. Nhö kinh noùi: Theá Toân, Nhö lai noùi thaân ngöôøi to lôùn vi dieäu, töùc chaúng phaûi thaân to lôùn vi dieäu. Cho neân Nhö Lai môùi noùi laø thaân to lôùn vi dieäu. Ñaây noùi nghóa gì? Chaúng phaûi thaân laø khoâng coù caùc töôùng, aáy laø goïi chaúng phaûi thaân. Lôùn, laø coù theå cuûa Chaân nhö. Nhö vaäy töùc laø thaân to lôùn vi dieäu. Nhö kinh noùi, goïi laø thaân to lôùn vi dieäu. Kinh noùi: Phaät daïy: Naày Tu-boà-ñeà: Boà-taùt cuõng nhö vaäy. Neáu noùi raèng mình seõ dieät ñoä voâ löôïng chuùng sinh, thì ñoù chaúng phaûi laø Boà-taùt. Phaät noùi: Naày Tu-boà-ñeà! Thaày nghó sao? Laïi coù thaät phaùp goïi laø

Boà-taùt chaêng? Tu-boà-ñeà thöa: Baïch Theá Toân, khoâng! Thaät khoâng coù phaùp, goïi laø Boà-taùt. Theá neân, Phaät noùi: Heát thaûy phaùp, laø khoâng ngaõ, khoâng nhaân, khoâng chuùng sinh, khoâng thoï giaû. Naày Tu-boà-ñeà! Neáu Boà-taùt nghó raèng mình trang nghieâm coõi nöôùc Phaät, thì ñoù khoâng goïi laø Boà-taùt. Taïi sao vaäy? Vì Nhö Lai noùi: Trang nghieâm coõi nöôùc Phaät, thì trang nghieâm coõi nöôùc Phaät ñoù, töùc chaúng phaûi trang nghieâm, neân môùi goïi laø trang nghieâm coõi nöôùc Phaät. Naày Tu-boà-ñeà! Neáu Boà-taùt thoâng suoát lí voâ ngaõ, phaùp voâ ngaõ, thì Nhö Lai goïi ñoù chính laø Boà-taùt, Boà-taùt. Luaän raèng: Trong ñaây coù ñieàu nghi: Laø neáu khoâng coù Boà-taùt, thì chö Phaät cuõng khoâng thaønh ñaïi Boà-ñeà, chuùng sinh cuõng khoâng böôùc vaøo Ñaïi Nieát-baøn, cuõng khoâng coù

coõi nöôùc Phaät thanh tònh. Neáu nhö vaäy, thì coù yù nghóa gì maø caùc ñaïi Boà-taùt phaùt taâm, muoán khieán chuùng sinh böôùc vaøo ñaïi Nieát-baøn, khôûi taâm tu haønh coõi nöôùc Phaät thanh tònh... Töø ñaây trôû xuoáng, kinh vaên taäp trung caét boû nghi naày. Caét boû nghi ñoù nhö theá naøo? Keä noùi: Khoâng ñaït chaân phaùp giôùi, Khôûi yù ñoä chuùng sinh, Laøm thanh tònh coõi Phaät, Sinh taâm, laø ñieân ñaûo. Baøi keä naày coù nghóa gì? Neáu khôûi taâm nhö theá töùc laø ñieân ñaûo, chaúng phaûi laø Boà-taùt. Vaäy phaûi khôûi nhöõng taâm gì môùi goïi laø Boà-taùt? Nhö kinh noùi: Naày Tu-boà-ñeà! Neáu Boà-taùt thaáu suoát lí voâ ngaõ, phaùp voâ ngaõ, thì Nhö Lai goïi ñoù chính laø Boà-taùt, Boà-taùt. Ñaây noùi roõ nghóa gì? Keä noùi: Chuùng sinh vaø Boà-taùt, Bieát caùc phaùp voâ ngaõ, Chaúng (phaûi) Thaùnh, trí töï tin, Vaø Thaùnh, do coù trí. Baøi keä naày laøm roõ nghóa gì? Thaáu suoát voâ ngaõ, phaùp voâ ngaõ; laø chuùng sinh vaø Boà-taùt. Nhöõng ai laø chuùng sinh, nhöõng ai laø Boà-taùt? Ñoái vôùi phaùp aáy neáu do trí tueä cuûa mình maø tin laø Theá gian trí töùc phaøm phu, laø xuaát theá gian trí töùc goïi laø Thaùnh nhaân. Ngöôøi ñoù goïi laø Boà-taùt, laø thaâu goàm caû Boà-taùt Theá ñeá vaø Boà-taùt xuaát Theá ñeá. Do vaäy, neân laëp laïi hai laàn Boà-taùt, Boà-taùt. “Nhö kinh noùi: Nhö Lai goïi ñoù laø chính thaät Boà-taùt, Boà-taùt”.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.